

Základná škola

V. Paulínyho-Tótha 32, 90501 Senica

Web: www.zs1senica.edupage.sk

E-mail: zs1senica@gmail.com

Tel. č.: 0911 331 353, 0948 024 818

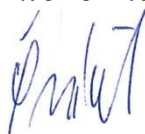

Školský vzdelávací program

Názov: *Aktívna škola*

Vízia školy: *Škola, kde vzdelávanie je orientované na zvyšovanie šance každého byť úspešným v budúcnosti*

Poslanie školy: *Vzdelávať a vychovávať osobnosti, ktoré majú svoje sny a vedia hľadať cesty ako ich naplniť*

Základná škola
Ul. V. Paulínyho - Tótha 32
905 01 SENICA
- 3 -

Mgr. Vladimír Šváček, v. r.
riaditeľ školy

1. ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Vzdelávací program pre 1. stupeň	
Názov:	Primárne vzdelávanie so zameraním na anglický jazyk
Stupeň vzdelania:	ISCED 1
Dĺžka štúdia:	4 ROKY
Forma štúdia:	DENNÁ
Vyučovací jazyk:	SLOVENSKÝ
Druh školy:	ŠTÁTNA
Dátum schválenia:	28.8.2014
Začiatok platnosti:	1.9.2014
Platnosť do:	31.8.2019
Vzdelávací program pre 2. stupeň	
Názov:	Nižšie sekundárne vzdelávanie
Stupeň vzdelania:	ISCED 2
Dĺžka štúdia:	5 ROKOV
Forma štúdia:	DENNÁ
Vyučovací jazyk:	SLOVENSKÝ
Druh školy:	ŠTÁTNA
Dátum schválenia:	28.8.2014
Začiatok platnosti:	1.9.2014
Platnosť do:	31.8.2019
Predkladateľ	
Názov školy:	Základná škola
Adresa:	V. Paulínyho-Tótha 32
IČO:	340 28 218
Riaditeľ školy:	Mgr. Vladimír Šváček
Koordinátor pre tvorbu ŠVP:	Mgr. Slávka Hrebíčková, Mgr. Peter Pastucha
Kontakty:	0911 331 353, 0948 024 818, zs1senica@gmail.com
Zriadovateľ	
Názov:	MESTO SENICA
Adresa:	ŠTEFÁNIKOVA 1408/56, 905 25 SENICA
Kontakty:	034 651 5001

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu:

Platnosť Revidovanie	Dátum	Inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP od	1.9.2014	
Platnosť ŠkVP od	1.9.2015	Revidovaný o inovovaný Štátny vzdelávací program pre 1. a 2. stupeň základných škôl, doplnený o ŠkVP pre prípravný ročník.
Platnosť ŠkVP od	1.9.2016	Poznámky k učebnému plánu – doplnený bod 7, delenie žiakov do skupín v predmetoch fyzika a chémia.
		V 7. ročníku sa mení školská dotácia - FYZ z 1+1 hodín na 1+0, GEO z 1+0 na 1+1
Platnosť ŠkVP od	1.9.2017	V 9. ročníku sa mení hodinová dotácia – DEJ z 2 hodín na 3 hodiny, MAT a SJL zo 6 hodín na 5,5 hodín
		Poznámky k učebnému plánu – bod 7, delenie žiakov do skupín v predmetoch fyzika a chémia pri počte väčšom ako 22 (z 20 na 22)

2. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Veľkosť školy

Základná škola v Senici začala písať svoju samostatnú históriu 1. septembra 1963. V školskom roku 1970/71 sa Základná škola presťahovala do novej budovy, v ktorej sídli dodnes. Škola je umiestnená v hlavnej trojposchodovej budove a vo vedľajšej jednoposchodovej budove. Je plnoorganizovanou základnou školou s právnou subjektivitou s kapacitou 550 žiakov. Je umiestnená v príjemnom zeleňou obklopenom prostredí s množstvom príležitostí na športové vyžitie.

2.2. Charakteristika žiakov

Základnú školu navštevujú žiaci zo školského obvodu, ktorý bol zadefinovaný zriaďovateľom, ale aj žiaci z okolitých obcí a podľa požiadaviek rodičov i z iných obvodov v rámci mesta Senica. Školu navštevujú aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí majú vypracované individuálne vzdelávacie programy, zo strany učiteľov je im venovaná zvýšená pozornosť a individuálny prístup, pričom sa dodržiavajú odporúčania psychológa, špeciálneho pedagóga. Podľa potreby sa žiakom so ŠVVP venujú aj asistenti učiteľa. Spolupracujeme s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Senici.

2.3. Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor tvorí riaditeľ, dvaja zástupcovia – jeden pre 1. stupeň a jeden pre 2. stupeň ZŠ, 25 učiteľov, 6 vychovávateľiek. Vekovo je zbor rôznorodý – od mladých učiteľov až po skúsených pedagógov. Pedagogický zbor je zmiešaný, s väčšinou prevahou žien, 5 mužov. Učitelia našej školy sú odborne spôsobilí, vyučujú predmety podľa svojej aprobácie. Vyučujúci sú uvoľňovaní na semináre, školenia organizované MPC. Učitelia majú dostatok skúseností a schopností uplatňovať progresívne formy a metódy vo vyučovaní. V škole pôsobí výchovná poradkyňa a školský psychológ. V škole sú ustanovení koordinátori pre environmentálnu výchovu, výchovu k manželstvu a rodičovstvu, pre prevenciu drog a kriminality, koordinátor pre telesnú výchovu, koordinátor pre dopravnú výchovu, koordinátorky fondu učebníc. Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov je zamerané hlavne na udržanie a zvyšovanie pedagogickej kompetencie pedagogických zamestnancov. Zahŕňa najmä inovácie v odbore, inovácie v pedagogike, didaktike jednotlivých vyučovacích predmetov, efektívne postupy výchovy a vzdelávania mládeže, vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími problémami, ako aj zásadné problémy nášho školstva. Vedenie školy bude podporovať ďalšie vzdelávanie pedagógov v uvedených oblastiach i v štúdiu nových moderných trendov vo vyučovaní.

2.4. Dlhodobé projekty

Od januára 2017 realizujeme na našej škole projekt Inkluzívny tím, ktorý bol podporený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu v rámci výzvy V základnej škole úspešnejší na základe Operačného programu Ľudské zdroje spolufinancovaného z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja. V rámci projektu sú vytvorené nové pracovné miesta pre piatich asistentov učiteľa a inkluzívny tím – školského psychológa. Školského pedagóga sa nám zatiaľ nepodarilo zohnať. S ich pomocou bude škola počas 36 mesiacov vytvárať podmienky na zlepšenie vyučovacích výsledkov žiakov so zdravotným znevýhodnením. Naša škola sa aktívne zapojila a naďalej zapája do rôznych projektov, grantov, ktoré vyhlasuje MŠ SR, samospráva, tretí sektor, súkromné firmy, nadácie. Na tvorbe, realizácii projektov spolupracujú učitelia našej školy. Projekty prispievajú k modernizácii materiálne – technického vybavenia školy, netradičným vyučovaním rozvíjajú vedomosti, zručnosti žiakov a majú motivačný a výchovný charakter.

Škola realizuje dlhodobé projekty:

- „Škola podporujúca zdravie“ – zdravá škola,
- „Svetový týždeň mozgu“ – zariadenie sociálnych služieb v Senici,
- „Európsky deň jazykov“ – otváranie dverí do sveta, aktivity ku dňu jazykov,
- „Zdravá chrbtica“ – viesť deti k základným pohybovým návykom s prvkami posilňovania, ktoré pomôžu viesť zdravší a plnohodnotný život detí,
- „Deň Zeme“ – úprava areálu školy,
- „Svetový deň mlieka v školách“ – význam mlieka a mliečnych výrobkov pre ľudský organizmus,
- „Recyklohry“ – zber použitých elektrospotrebičov a batérií,
- „Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva“ – tabletové vyučovanie,
- "BIG SK-AT – Kooperácie v oblasti vzdelávania v pohraničnom regióne SK-AT",
- „Podpora profesijnej orientácie žiakov základnej školy na odborné vzdelávanie“ – národný projekt.

Ostatné projekty školy:

- kultúrne, vzdelávacie, ozdravné, športovo zamerané pobyty v tuzemsku i v zahraničí,
- tematicky zamerané exkurzie (prírodovedné, technické, historické, vlastivedné, umelecké) pre triedne kolektívy,
- lyžiarske a snowbordové kurzy pre 7. a 8. ročník,
- školy v prírode v 2., 4. a 6. ročníku,
- divadelné predstavenia,
- výchovné koncerty,
- zahraničné výlety.

Krátkodobé projekty:

- Týždeň školských knižníc,
- Deň úcty k starším,
- Imatrikulácia prvákov,
- Halloween,
- Mikuláš,
- Vianočná akadémia a dielničky,
- Deň otvorených dverí,
- Karneval,
- Týždeň hlasného čítania,
- Deň matiek,

- Deň narcisov, Deň belasého motýľa,
- „Staň sa BrumCOM záchranárom“ – kurz mladého záchranára CO,
- „Póla radí deťom“ – preventívny program o správaní sa v cestnej premávke,
- Svetový deň jablka – význam ovocia pre zdravie detí,
- Marec mesiac knihy,
- Noc s Andersenom.

2.5. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Pri škole pracuje rodičovská rada, v ktorej majú zastúpenie triedni dôverníci z rady rodičov jednotlivých ročníkov. Oboznamuje sa s výsledkami školy, hodnotí, dáva podnety a námety k ďalšej činnosti školy. Zasadá minimálne 3 krát ročne. Spoluprácu možno hodnotiť ako veľmi dobrú. Samosprávnym orgánom je Rada školy, ktorá pozostáva z 2 pedagogických zástupcov, 1 nepedagogického, 4 zástupcovia rodičov a 4 delegáti samosprávy obce. Výraznú podporu škole a jej žiakom poskytuje občianske združenie „Jednotka deťom“. Pomáha škole finančne zabezpečovať školy v prírode, lyžiarsky a snoubordový výcvik, školské súťaže, odmeny pre žiakov. Podieľa sa na spolufinancovaní projektov, na ktoré škola získava finančné prostriedky z rôznych grantov. Z prostriedkov rodičovského združenia sa škole darí zabezpečiť najpotrebnejšie veci pre chod školy. Škola sa zapája a spolupracuje s mnohými organizáciami – Materské školy, ZUŠ, CVČ Senica, Záhorská knižnica, Futbalový klub, Volejbalový klub, Dobrovoľný hasičský zbor, Akadémie vzdelávania, ...

2.6. Priestorové vybavenie a materiálne – technické podmienky školy

Škola má zriadené a využíva tieto odborné učebne: chemicko-fyzikálne laboratórium, dve učebne výpočtovej techniky s dataprojektormi, štyri učebne s interaktívnou tabuľou a dataprojektorom, jednu učebňu s interaktívnou tabuľou a tabletami, výtvarný ateliér, kuchynku, školskú knižnicu. Na škole sú plne zrenovované sociálne zariadenia. V celom objekte školy boli kompletne vymenené svietidlá a okná a vo väčšine priestorov chodieb a tried aj podlahy. Triedy sú zároveň učebňami, nakoľko vyučujúci neprichádzajú za žiakmi, ale žiaci za vyučujúcim do ich kmeňovej triedy. Na vyučovanie telesnej výchovy využívame veľkú a malú telocvičňu (klubovňu), školské ihriská (plážové, hokejbalové, futbalové) a atletickú dráhu. V poobedňajších hodinách žiaci využívajú samostatné triedy školského klubu detí. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Niektoré učebnice chýbajú, vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie. Pri obnove učebných pomôcok nám pomáha rodičovské združenie a podnikateľské subjekty. Vybavenie školy počítačami je dostačujúce, len PC sú zastaralé a rýchlosť pripojenia na internet je pomalá. Školský areál je zrekonštruovaný, vybudovalo sa plážové a hokejbalové ihrisko, atletická dráha má tartanový povrch, pre mladšie deti je k dispozícii ihrisko pre deti, udržiavame školskú záhradu a skalku. Bol vybudovaný školský altánok a dokončila sa rekonštrukcia oplotenia školy. Pre žiakov našej školy a žiakov z okolitých škôl slúži dopravné ihrisko, na ktorom sa vyučuje dopravná výchova. V areáli školy začala výstavba prírodnej učebne. Žiaci v škole majú možnosť stravovať sa v školskej jedálni, máme vlastnú školskú kuchyňu. K modernizácii prispelo i nové elektronické zariadenie na odber stravy s možnosťou odhlasovania sa cez internet. Používame elektronickú triednu knihu a elektronický dochádzkový systém pre zamestnancov školy.

2.7. Škola ako životný priestor

Na chodbách školy sú žiaci, rodičia a verejnosť informovaní prostredníctvom násteniek a panelov o dani v škole, o projektoch prebiehajúcich v škole a projektoch žiakov. Na nástenkách informujeme aj o podujatiach centra voľného času a o možnosti štúdia na stredných školách. Naďalej skvalitňujeme školské prostredie. Prijemné, čisté, upravené, estetické a priateľské prostredie prispieva k vytváraniu dobrej atmosféry v škole, k dobrým vzťahom medzi žiakmi, medzi žiakmi a pedagógmi a medzi zamestnancami školy navzájom. Zákonní zástupcovia sú pravidelne informovaní o dani v škole na rodičovských združeniach, ktoré sú uskutočňované ako plenárne schôdze alebo formou individuálnych pohovorov. Rodičia sa môžu o dani v škole dozvedieť aj prostredníctvom webovej stránky školy a pomocou aplikácie Edupage v mobiloch. Sú pozývaní na školské akcie ako Október mesiac úcty k starším, Imatrikulácia prvákov, Deň matiek, prezentácia projektov žiakov. V prípade potreby osobného stretnutia vyučujúceho a zákonného zástupcu sú písomne pozývaní do školy triednym učiteľom alebo riaditeľom školy. Areál školy je dnes súčasťou centra oddychu, relaxácie a športovania pre širokú verejnosť. Pravidelne sa tu konajú rôzne športové, kultúrne a spoločenské stretnutia nielen v rámci mesta, ale aj regiónu a kraja.

2.8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Škola sa stará o bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie. Pravidelne realizuje poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci so zameraním na predchádzanie školských úrazov. Žiakov vedieme k zdravému spôsobu života, rešpektujeme národný program boja proti obezite, uskutočňujeme pre žiakov ochutnávky zdravých a výživných pokrmov vhodných pre školskú desiatu, realizujeme protidrogovú prevenciu. V triedach zabezpečujeme pravidelné vetranie, dbáme na prezúvanie žiakov do obuvi vyhovujúcej hygienickým požiadavkám. Zabezpečujeme pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Zabezpečujeme aj prevenciu proti požiaru, pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií.

2.9. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Na konci prvého polroka dostáva žiak výpis slovného hodnotenia alebo klasifikácie prospechu a správania za I. polrok, na konci školského roka vysvedčenie, v ktorom sa uvádzajú výsledky za obidva polroky. Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne: „Žiak (žiačka) získal (získala) primárne vzdelanie.“ alebo „Žiak (žiačka) získal (získala) nižšie stredné vzdelanie.“ Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzky a to nasledovne: „Žiak (žiačka) splnil (splnila) deväť (desať) rokov povinnej školskej dochádzky.“

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

SWOT - analýza:

Silné stránky

- ✓ vysoká kvalifikovanosť pedagogického zboru,
- ✓ výsledky Testovania 5 a Testovania 9,
- ✓ záujem učiteľov o ďalšie vzdelávanie (I. a II. kvalifikačná skúška),

- ✓ veková vyváženosť zboru a kvalitne fungujúca tímová práca učiteľov,
- ✓ vybavenosť školy IKT technikou,
- ✓ realizácia škôl v prírode, dopravnej výchovy, plaveckých, korčuliarskych, lyžiarskych a snoubordových výcvikov,
- ✓ dostatok zájmových útvarov,
- ✓ prezentácia školy na verejnosti,
- ✓ zodpovedná práca nepedagogického zboru,
- ✓ postupná rekonštrukcia školy,
- ✓ dobré umiestnenie školy a najväčší školský areál v meste,
- ✓ dobrá spolupráca s Radou rodičov a Radou školy,
- ✓ zberové aktivity – papier, pomarančové šupy, gaštany, baterky - formovanie kladného vzťahu žiakov k životnému prostrediu.

Slabé stránky

- ✓ neodborné vyučovanie výchovných predmetov na druhom stupni,
- ✓ nedostatočné finančné ohodnotenie zamestnancov školy,
- ✓ nedostatočné pokrytie priestorov školy internetovou sieťou,
- ✓ nedostatočné vybavenie učební výchovných predmetov (technické práce, hudobná výchova).

Príležitosti

- ✓ návrat k tradíciám školy – najlepšie pripravení žiaci na strednú školu,
- ✓ „Škola bez papierov“ – odbúranie administratívy zamestnancom školy,
- ✓ získavanie grantov,
- ✓ spolupráca so SOŠ Senica pri drobných úpravách školy a školského areálu,
- ✓ optimalizácia hospodárenia školy znižovaním energetických nákladov školy,
- ✓ optimalizácia organizačnej štruktúry školy a úväzkov zamestnancov.

Riziká

- ✓ demografický pokles populácie,
- ✓ nedostatok finančných prostriedkov na investície,
- ✓ nedostatok financií na odmeňovanie pedagogických a nepedagogických zamestnancov,
- ✓ pozastavenie projektov,
- ✓ vandalizmus – areál školy,
- ✓ odchod šikovných žiakov z piateho ročníka na osemročné gymnáziá,
- ✓ znižujúca sa vedomostná úroveň a študijné návyky žiakov.

Vzdelávať a vychovávať osobnosti, ktoré majú svoje sny a vedia hľadať cesty ako ich naplniť, vzdelávanie orientovať na zvyšovanie šance každého byť úspešným v budúcnosti. Pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému

vzdelávaníu. Zakladať si na dobrých vzťahoch a pracovať v príjemnej atmosfére a bezpečnom prostredí.. Škola je súčasťou života a život je o ľuďoch. Vytvárať podmienky pre realizovanie sa žiakov, učiteľov a rodičov. Zabezpečovať v rámci povolenej variability učebného programu a mimoškolskej činnosti možnosť výberu vzdelávacích aktivít podľa schopností a záujmu žiakov. Umožniť rodičom zapájať sa do školských a mimoškolských činností detí. Vytvárať podmienky pre tvorivé vyučovanie, kde žiaci môžu prejsť svoj talent, nadanie a dispozície. Prebúdzat' a naplňat' potreby, túžby, priania a očakávania žiakov, ich spokojnosť. Výučbu smerovať k participatívnemu, interaktívnemu, zážitkovému učeníu sa, založenému na skúsenostiach a prepojeného so životom.

3.1. Pedagogický princíp školy na jej riadení a zlepšovaní chodu školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania)

Úlohou našej školy nie je len odovzdávať určité množstvo informácií (vedomostí), ale tiež rozvíjať schopnosti a vedomosti žiakov. Vo výchovno-vzdelávacej práci sa snažíme u nich formovať hodnoty, ktorými sa škola riadi ako sú úcta, rešpekt, dôvera, česťnosť, spravodlivosť a vzájomná pomoc.

Pedagogické princípy našej školy:

- Škola umožní všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch, čím vytvorí dobré podmienky k ďalšiemu štúdiu zameranému na prípravu na budúce povolanie.
- Rozvíjať u žiakov ich talent a podporovať záujem o jednotlivé predmety prostredníctvom predmetových olympiád a súťaží. Škola dá šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a možností a bolo mu umožnené zažiť úspech.
- Škola zabezpečí podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní.
- Naším cieľom je dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole.
- Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.
- Formou dopravného kurzu by sme chceli zvýšiť bezpečnosť žiakov ako účastníkov cestnej premávky.
- Budeme sa snažiť orientovať pedagogické stratégie na riešenie problémových úloh, tvorbu projektov a ich prezentáciu.
- Učiť deti zodpovednosti a lásky k druhým formou tvorby programov pre domov dôchodcov, domov sociálnych služieb, detský domov.
- Chceme vytvárať kvalitný, kvalifikovaný pedagogický kolektív, ktorý v spolupráci so žiakmi, rodičmi a verejnosťou dokáže dôkladne pripraviť žiakov tak, aby našli uplatnenie v ďalšom vzdelávaní.
- Zníženie počtu neprospievajúcich žiakov a žiakov so zníženou známkuou zo správania.
- Skvalitňovanie pracovného prostredia žiakov a zamestnancov školy.
- Podporovať komunikáciu so žiakmi so zameraním na prosociálnu výchovu.
- Viesť žiakov k zdravému spôsobu života, podporovať pohybové aktivity, rozvíjať športové schopnosti.
- Viesť žiakov k samostatnosti a zodpovednosti za vlastné vedomosti a za svoju prácu.
- Viesť žiakov ku kultúrnym a spoločenským návykom, zdokonaľovať a usmerňovať ich rečový prejav.
- Informovanie žiakov o významných dňoch (napr. Deň eura, Deň školských knižníc, Deň Zeme...) prostredníctvom rozhlasových relácií, nástieniek, besied, súťaží, tvorivých dielní.
- Viesť žiakov k ochrane životného prostredia aj zberom druhotných surovín.
- Zameranie školy (profilácia) a stupeň vzdelania

3.2. Profil absolventa

Absolvent primárneho vzdelávania (1.stupňa ZŠ) by mal zvládnuť základné trívium (písať, čítať s porozumením, počítať), svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa i o svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít.

Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelávania (II. stupňa ZŠ) by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, pracovať v tíme, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, mať schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, poznať svoj región, dobre ovládať spisovný slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, ovládať dva svetové jazyky, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít, byť pripravený na štúdium na vyššom sekundárnom vzdelávaní, uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život, aby bol fyzicky zdatný.

Získané kľúčové spôsobilosti (kompetencie) umožňujú jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote. Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

1. kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa
 - uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
 - dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
 - dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
 - kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,
2. sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)
 - dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
 - efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
 - vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
 - dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
 - chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,
3. kompetencia (spôsobilosť) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky
 - používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,

- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
 - používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,
4. kompetencia (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií
- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
 - používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
 - dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
 - je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
 - dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,
5. kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy
- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
 - je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
 - dokáže spoznávať pri jednotlivých riešení ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovne ich rizika,
 - má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,
6. kompetencie (spôsobilosti) občianske
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
 - vyvážené chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
 - uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
 - je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
 - má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,
7. kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne
- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
 - vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
 - osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine - uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
 - dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzi osobných vzťahoch,
8. kompetencie (spôsobilosti) pracovné
- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
 - je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
 - chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,
 - dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

9. kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote,

10. kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

3.3. Pedagogické stratégie

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, seba hodnotenie. Okrem využívania tradičných vyučovacích metód a foriem práce, vyučujúci využívajú aj nové, netradičné metódy a formy práce (brainstorming, DITOR, projektové vyučovanie, skupinové vyučovanie, vyučovanie v blokoch, využívanie didaktických hier, vyučovanie skúsenostnou metódou, IKT, ITV, kurzy, exkurzie, vychádzky). Vyučovacie metódy sú súčasťou konkrétneho rozpracovania školského vzdelávacieho programu pre jednotlivé predmety. Umožniť žiakom prezentovať svoje schopnosti, vedomosti a talent na výročnej akadémii. Vzájomné informovanie žiackych kolektívov o uskutočnených exkurziách, výletoch, kurzoch formou prezentácie. Ak to podmienky školy dovoľia, budeme vytvárať skupiny pri vyučovaní cudzích jazykov a informatiky podľa schopností, vedomostí a zručností žiakov. V spolupráci s CPPPaP v Senici špeciálny pedagóg poskytne odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a zamestnancom školy. Chceme podporovať talentovaných žiakov v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery, zapájať žiakov do predmetových olympiád a súťaží. Talent rozvíjať aj v rôznych krúžkoch.

Pedagogické stratégie :

- pamäťové učenie – získanie určitého množstva vedomostí
- skupinové vyučovanie – vzájomná pomoc
- projektové vyučovanie – nutnosť spolupráce
- seminárne práce – vyhľadávanie informácií a ich spracovanie
- laboratórne práce – pokusy a experimenty
- exkurzie – overenie získaných vedomostí v praxi
- športové súťaže – morálno-vôľové vlastnosti
- predmetové súťaže – overenie si vedomostí
- besedy – získavanie nových poznatkov

- žiacky parlament – spolupráca a zodpovednosť za kolektív
- školský časopis – spolupráca v tíme, prezentácia školy pre verejnosť.

3.4. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Naša škola poskytuje základné vzdelanie všetkým žiakom školy, pričom vychádzame zo zásady rovnakého zaobchádzania a otvorenosti pre všetkých. Na našej škole sa vzdelávajú aj žiaci so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami /ďalej len ŠVVP/. Do kategórie žiakov so ŠVVP patrí:

1. žiak so zdravotným znevýhodnením :
 - žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym, sluchovým, telesným, zrakovým postihnutím) , s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi poruchami, s viacnásobným postihnutím,
 - žiak chorý alebo zdravotne oslabený – je to žiak s ochorením, ktoré je dlhodobého charakteru a žiak vzdelávajúci sa v školách pri zdravotníckych zariadeniach
 - žiak s vývinovými poruchami poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia
 - žiak s poruchou správania – je to žiak s narušením funkcií v oblasti emocionálnej alebo sociálnej
2. žiak so sociálne znevýhodneného prostredia:
 - je žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti.
3. žiak s nadaním :
 - je to žiak, ktorý má nadpriemerné schopnosti v intelektovej oblasti, v oblasti umenia alebo športu alebo v týchto oblastiach dosahuje v porovnaní s rovesníkmi mimoriadne výkony a prostredníctvom výchovy a vzdelávania sa jeho nadanie cielene rozvíja.

Týmto žiakom vytvárame primerané podmienky na výchovu a vzdelanie. Niektorým žiakom sú pridelení asistenti učiteľa. Tieto podmienky im zabezpečia rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti. Naša škola využíva jednu z možných foriem školskej integrácie a to individuálnu integráciu v bežnej triede ZŠ, kedy je žiak so ŠVVP začlenený medzi ostatných žiakov bežnej triedy. Takáto forma integrácie vytvára podmienky pre začlenenie sa žiaka do podmienok bežného života.

3.5. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú súčasťou konkrétneho rozpracovania školského vzdelávacieho programu pre jednotlivé predmety. Dopravnú výchovu zabezpečujeme formou kurzu - bloku, aby sme naučili žiakov bezpečne sa správať na cestách. Ochranu života a zdravia budeme realizovať dvojročným kurzom. V priebehu školského roka sa budú žiaci prezentovať so svojimi projektmi v rámci jednotlivých predmetov.

4. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

Vnútný systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

4.1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu č. 22/2011. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústreďujeme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia. Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa bude využívať bodové hodnotenie (na základe získaných bodov počas celého polroka), slovné hodnotenie (pravidelne informovať zákonného zástupcu o úspechoch aj neúspechoch jeho dieťaťa), klasické hodnotenie známami. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, ktoré si stanovili členovia metodických združení a predmetových komisií a sú súčasťou učebných osnov jednotlivých predmetov, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania. Hodnotenie je súčasťou každého predmetu v školskom vzdelávacom programe a je zapracované v práci metodických orgánov v škole. Riaditeľ školy vydal pokyn na hodnotenie a klasifikáciu žiakov.

4.2. Vnútný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na bodovom hodnotení. Body sa budú prideliť na základe:

- Pozorovania (hospitácie).
- Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Písomné spracovanie pedagogickej dokumentácie.
- Dotazníkovo a sebaevalvačnými nástrojmi.
- Hodnotenie učiteľa na základe času a energie, ktorú učiteľ žiakom venuje a nie iba na základe výsledkov (súťaže, kultúrne programy, prezentácie...).

4.3. Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o požiadavkách školy na žiakov, o dianí v škole, o úspechoch i problémoch, klíme školy ... Vlastné hodnotenie školy je zachytené v Správe o činnosti školy za školský rok. Hodnotenie školy verejnosťou sa uskutočňuje na web stránke školy – diskusné fórum. Hodnotenie školy žiakmi, rodičmi, verejnosťou – dotazníky.

Vnútný systém hodnotenia tvorí samostatný dokument, ktorý je prístupný na webovej stránke školy.

5. ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN

Zvolené predmety a počty hodín odrážajú zameranie našej školy (jazyky).

5.1. Učebný plán žiakov primárneho vzdelávania (ISCED 1)

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Rámcový učebný plán ISCED 1	Školský učebný plán ISCED 1	Počet hodín 1.ročník	Počet hodín 2.ročník	Počet hodín 3.ročník	Počet hodín 4.ročník
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk - SJL	26	33	9	8	8	8
	Anglický jazyk - ANJ	6	10	2	2	3	3
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda - PRI	3	6	1	1	2	2
	Vlastiveda - VLA	3	4	0	1	1	2
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova - ETV/NAV	4	4	1	1	1	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika - MAT	14	16	4	4	4	4
	Informatická výchova - INV	3	3	0	1	1	1
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie - PRV	1	1	0	0	0	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova - VYV	4	7	2	2	2	1
	Hudobná výchova - HUV	4	4	1	1	1	1
Zdravie a pohyb	Telesná výchova - TEV	8	8	2	2	2	2
Voliteľné hodiny		20					
Spolu		96	96	22	23	25	26

Posilnili sme hodinovú dotáciu predmetov primárneho vzdelávania ISCED 1 nasledovne:

ISCED 1	
Slovenský jazyk a literatúra	7 hod.
Anglický jazyk	4 hod.
Prírodoveda	3 hod.
Vlastiveda	1 hod.
Matematika	2 hod.
Výtvarná výchova	3 hod.
Spolu	20 hod.

5.2. Učebný plán žiakov nižšieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 2) - platný pre 9. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Rámcový učebný plán ISCED 2	Školský učebný plán ISCED 2	Počet hodín 5. ročník	Počet hodín 6. ročník	Počet hodín 7. ročník	Počet hodín 8. ročník	Počet hodín 9. ročník
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk - SJL	23	23+2,5	5	5	5	5	5,5
	Prvý cudzí jazyk	15	15	3	3	3	3	3
	Druhý cudzí jazyk	4	4+4	0	2	2	2	2
Človek a príroda	Fyzika - FYZ	5	5+1	0	1	1	2	2
	Chémia - CHE	4	4+2	0	0	2	2	2
	Biológia - BIO	5	5+3	2	2	2	1	1
Človek a spoločnosť	Dejepis - DEJ	6	6+4	1	2	2	2	3
	Geografia - GEO	5	5+4	2	2	2	2	1
	Občianska náuka - OBN	4	4+0,5	1	1	1	1	0,5

Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova - ETV/NAV	4	4+0,5	1	1	1	0,5	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika - MAT	19	19+6,5	5	5	5	5	5,5
	Informatika - INF	2	2+2	2	1	0	1	0
Človek a svet práce	Svet práce - SVP	1	1	0	0	0	0,5	0,5
	Technika - TEH	1	1	0	0	0	0,5	0,5
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova - VYV	3	3+1	2	1	1	0	0
	Hudobná výchova - HUV	3	3	1	1	1	0	0
	Výchova umením - VUM	1	1	0	0	0	0,5	0,5
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova - TSV	10	10	2	2	2	2	2
Voliteľné hodiny		31						
Spolu		146	146	27	29	30	30	30

Posilnili sme hodinovú dotáciu predmetov nižšieho sekundárneho vzdelávania ISCED 2 nasledovne:

ISCED 2			
Slovenský jazyk a literatúra	2,5 hod.	Geografia	4 hod.
Druhý cudzí jazyk	4 hod.	Občianska náuka	0,5 hod.
Fyzika	1 hod.	Etická výchova / náboženská výchova	0,5 hod.
Chémia	2 hod.	Matematika	6,5 hod.
Biológia	3 hod.	Informatika	2 hod.
Dejepis	4 hod.	Výtvarná výchova	1 hod.
Spolu	31 hod.		

Poznámky k učebnému plánu:

1. Škola môže po vyjadrení rady školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však 161. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín nad 146, tieto sú financované spravidla z vlastných zdrojov. Zohľadnenie navýšenia celkového počtu hodín v normatívne finančných prostriedkov upravuje nariadenie vlády SR č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov. Športové triedy majú zvýšený celkový počet hodín o 15 na predmet športová príprava.
2. Maximálny počet vyučovacích hodín v týždni pre žiakov prvého a druhého ročníka nesmie byť vyšší ako 23, pre žiakov tretieho a štvrtého ročníka nesmie byť vyšší ako 26. Maximálny počet vyučovacích hodín v týždni pre žiakov 5. a 6. ročníka nesmie byť vyšší ako 30, pre žiakov 7., 8. a 9. ročníka nesmie byť vyšší ako 34.
3. Rozdelenie hodín do ročníkov je v právomoci školy. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola zistí, podľa akého školského vzdelávacieho programu sa žiak vzdelával na predchádzajúcej škole a zabezpečí zosúladenie jeho vedomostí, zručností a postojov so svojím vlastným vzdelávacím programom spravidla v priebehu jedného roka.
4. Školský rok trvá 33 týždňov, vyučovanie je plánované na tento počet týždňov.
5. Prvý cudzí jazyk/anglický jazyk ako povinný vyučovací predmet sa budú žiaci učiť nasledovne:
 - žiaci, ktorí si vybrali v predchádzajúcich ročníkoch *prvý cudzí jazyk iný ako anglický jazyk*, môžu pokračovať vo vzdelávaní vo vybranom cudzom jazyku,
 - pre ostatných žiakov *je prvý cudzí jazyk anglický jazyk*.
6. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu.
7. Trieda sa delí v každom predmete na skupiny podľa podmienok školy. Delenie sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 224/2011 Z. z. o základnej škole.
 - Cudzí jazyk – maximálny počet žiakov v skupine je 17.
 - Informatická výchova a Informatika – maximálny počet žiakov v skupine je 17, môže byť aj viac, ak je zabezpečený pre každého žiaka samostatný počítač.
 - Telesná a športová výchova – delí sa na chlapcov a dievčatá, maximálny počet v jednej skupine je 25 žiakov. V ročníku sa vyučuje TSV súčasne a žiaci sú delení na skupinu chlapcov, dievčat.
 - Etická a Náboženská výchova – maximálny počet žiakov v skupine je 20.
 - Predmety Technika a Svet práce sa delia na skupiny do počtu žiakov 17.
 - V predmetoch fyzika a chémia v 9. ročníku sa triedy delia na skupiny podľa podmienok školy, a ak počet v triede bude vyšší ako 22.
8. Voliteľné hodiny sme použili na dotvorenie školského vzdelávacieho programu – zadotovali sme existujúce vyučovacie predmety a pridané hodiny rozšíria a prehĺbia obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu.
9. Prierezové témy sú začlenené do jednotlivých vyučovacích predmetov v učebných osnovách a tematických výchovno-vzdelávacích plánoch. Prierezové rémy Dopravná výchova, Ochrana života a zdravia realizujeme formou kurzu jedenkrát ročne v časovej dotácii 2 h teoretická príprava a 3 h praktická realizácia vo všetkých ročníkoch základnej školy.

6. UČEBNÉ OSNOVY

Tvorí didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy. Obsahujú

1. Charakteristiku predmetu, jeho význam v obsahu vzdelávania
2. Rozvíjajúce ciele, predmetové spôsobilosti, vychádzajúce z kľúčových spôsobilostí
3. Témy, prostredníctvom ktorých rozvíjame kompetencie, obsah, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi
4. Požiadavky na výstup
5. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania
6. Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.